

Was ist Esperanto?

Esperanto – Internacia lingvo
parolata en 120 landoj

3-a (tri-a) de junio 2022

Louis v. Wunsch-Rolshoven
Deutscher Esperanto-Bund e. V.

Hallo! - Saluton!

Saluton!

Saluton!

Mi estas Lu (Ludoviko). Kaj vi?

Mi estas ...

Mi loĝas en Berlino. Kaj vi?

Mi loĝas en ...

Mi lernas Esperanton

Mi lernas Esperanton. Kaj vi?

Ankaŭ mi lernas Esperanton.

Mi ŝatas Esperanton. Kaj vi?

Ankaŭ mi ŝatas Esperanton.

Ĉu vi ŝatas Esperanton?

Jes, mi ŝatas Esperanton.

Ne, mi ne ŝatas Esperanton.

(Ĉu vere?)

Fragen – demandoj

Kio estas tio?

Tio estas papero. Tio estas fingro, brusto, poŝtel

Tio estas pulovero, jako, ŝtrumpo, ŝuo, ĉemizo, p

Ĉu vi venis per biciklo?

Ĉu vi venis bicikle?

Ne, mi venis per aŭto, buso, metroo, trajno,

Mi venis aŭte, buse, metroe, trajne, aviadile.

Mi venis piede.

1000 vortoj en 10 minutoj

unu, du, tri

kvar, kvin, ses

sep, ok, naŭ

dek, dek unu, dek du...

dudek, dudek unu ..., tridek...

cent, ducent, tricent ...

mil mil okcent okdek sep

Vortfarado

.Mi montras la vorton per montrilo.

Li skribas la vorton per skribilo.

Vi razas vin per razilo.

.Vi trinkis kafon en kafejo.

Ni lernas en lernejo.

Vespere ni trinkos vinon en trinkejo.

Vi estas gasto en gastejo.

.La kafo estas varmega.

Vi lernos rapidege.

La lernado estas mallongega.

Rapide lernebla

- Proksimume kvarono de la tempo por lingvoj kiel la a
- Du ĝis tri semajnfinaĵoj kiel bazo (proks. 30 ĝis 50 lernhoroj)
- Tri jaroj ĝis bona regado (pli bona ol aliaj lingvoj)

•Lerta lingvokonstruo

- Vortklasoj kun sama finaĵo: mano – Hand
- Simpla kaj regula gramatiko: manoj – Hände
- Regula prononco (elparolado)
- Regula vortfarado: mana – manuell
lerni – lernen, lernejo – Schule, lernanto – Schüler; le

Esperanto schnell erlernbar

.Wörter in vielen Sprachen zu finden
fenestro – Fenster, *fenêtre* (frz.), *finestra* (it.)
radio, telefono, aŭto...

.Einfache und regelmäßige Grammatik

Deutsch: Ich gehe, sehe, drehe, stehe

Vergangenheit: Ich ging, sah, drehte, stand

Esperanto: *Mi iras, vidas, turnas, staras*

Pasinteco: *Mi iris, vidis, turnis, staris*

.Esperanto in drei Tagen, in sechs Tagen
(youtube-Suche: „Esperanto 3 days“, 6 days)

Pri Esperanto: Ekde 1887

.1887: Malgranda broŝuro (~44 paĝoj) en kvin lingvoj

.Rapida disvastiĝo

1887 – unu parolanto, plej malgranda lingvo

2022 – Kelkaj milionoj jam lernis la lingvon.

En la komparo kun aliaj lingvoj Esperanto estas kutime en unu el la kvindek unuaj lokoj.

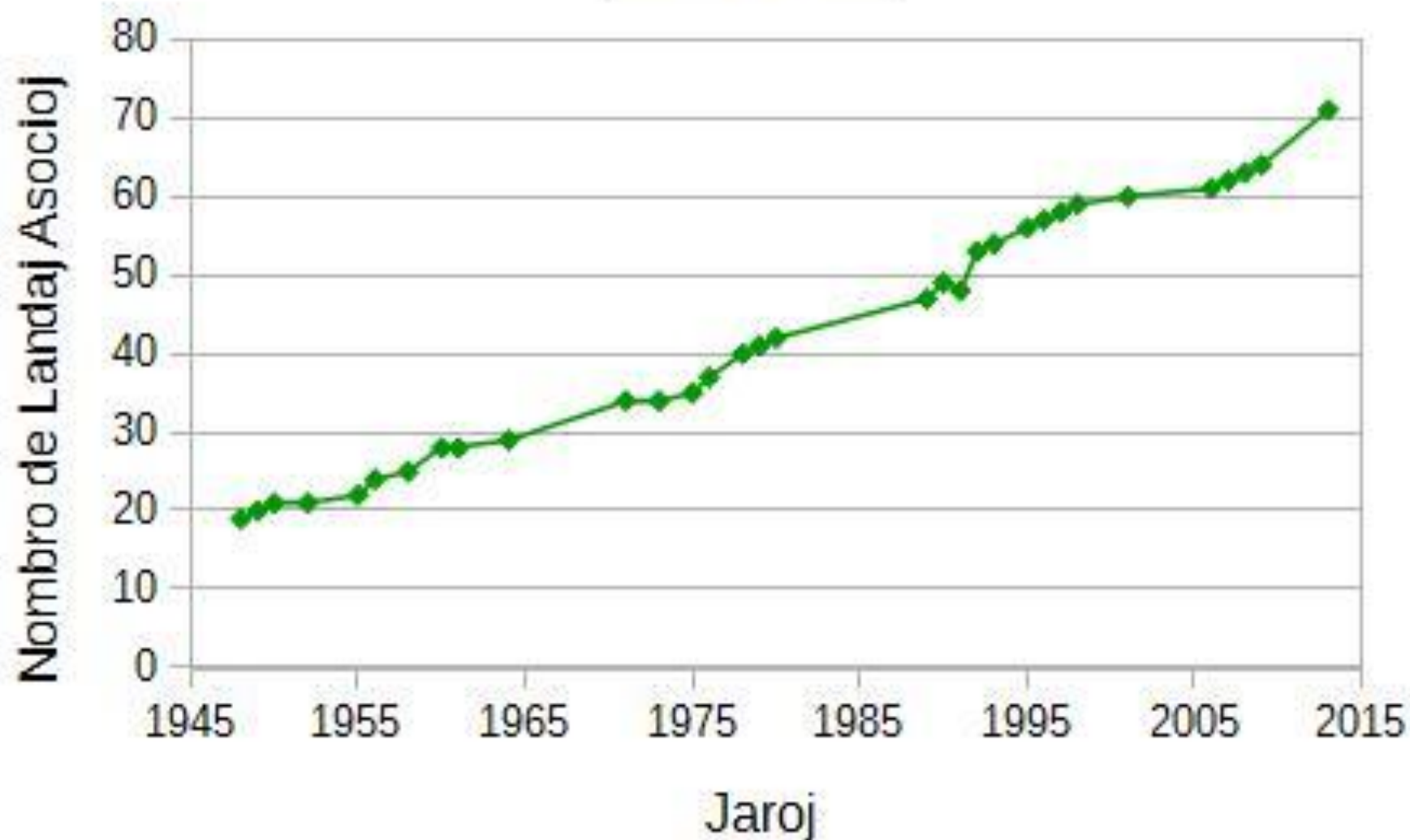
.Pluraj centmiloj da **regulaj parolantoj**

.Denaskuloj (denaskaj parolantoj) ekde 1904.

Hodiaŭ proksimume 1000 ĝis 2000 denaskuloj

„Ĉefa lingvo“ por kelkaj cent parolantoj

Aliĝintaj Landaj Asocioj de UEA (1948 - 2013)

Esperanto en la praktiko

- Esperanto-parolantoj en proks. **120 landoj tutmonde**
- Proksimume 250 internaciaj **renkontiĝoj** jare
- **Kulturo:** Ĝis nun proks. 10 000 **libroj**; 3 000 **kantoj**; **teatro**
- **Radio** (*Muzaiko*, apo, Android), televido/**filmoj** en Esperanto aŭ kun subtekstoj
- **Servo de gastigantoj** „*Pasporta Servo*“ (~1000 gastigantoj, proksimume 90 landoj)
- Interreto: **eo.wikipedia.org** (~ 300 000 artikoloj)

Anerkennung des Esperanto

- .1990 Katholische Kirche, Mess-Texte
- .1993 Esperanto-PEN-Zentrum in PEN
International
- .2001, 2013 China: Internet; Esperanto-
Museum
- .2014 Polen: Esperanto als Kulturerbe
- .2019 Kroatien: Esperanto als Kulturgut
- Österreich: Internationales Esperanto-Museum
und Bibliothek

Sprachentwicklung

Lingvo-evoluo

.1887 920 vortradikoj

1905~ 2 500 vortradikoj

1970~ 15 000 vortradikoj

.1887: La lampo estas bela.

Hodiaŭ ankaŭ: La lampo belas.

.La lamp'o est'as bel'a.

La lamp'o bel'as.

Wie Esperanto lernem?

Kiel lerni Esperanton?

.Esperanto estas ofertata en 90 % de la senkostaj lingvolernaj retpaĝoj kun almenaŭ 25 lingvoj, ekzemple:

Anki, bab.la, Babelyou, Bliu Bliu, Drops, Duolingo, EuroTalk, glosbe, Google Translate, HelloTalk, italki, Lang 8, LearnLangs, Lingolía, LingQ, Livemocha, Memrise, Reddit, Rhinospike, Semper, Tatoeba, UniLang, TravLang

.lernu.net (Esperanto-kursoj en pluraj dekoj da lingvoj)

.Duolingo.com

Englisch

(im Vergleich zu Esperanto)

- Nationale Sprache, auch international gebraucht
- Vier Mal mehr Zeit zum Lernen als Esperanto (Anfang sowie bis flüssig sprechen)
- Literatur von Muttersprachlern geschrieben („Kulturimperialismus“)
- Wiss. Literatur zumeist von Muttersprachlern geschrieben (etwa 80 %)
- Bevorzugt Sprecher german. Sprachen; schlechter: roman. Sprachen, slawisch, asiatisch...

(Esperanto: ähnlich, aber Unterschiede sind viel

Pigor & Eichhorn. Kisi vin

La plej bela, plej bela virino

Estas vi, bela esperantistino

Ĉiutage, ĉiunokte, mi pensas pri vi

Bedaŭrinde vi ne pensas pri mi

Kisi vin, kisi vin, kisi vin

Mi volas nur kisi kisi kisi vin

Mi estas tre tre volema

Tre tre kisma

Bedaŭrinde mi nur estas komencanto (fone: jes)

Ankoraŭ kreskas mia Esperanto (jes, jes)

Kiam vi parolas, mi tute ne komprenas ĝin

Ĉar min nur interesas kisi vin

Kisi vin, Kisi vin, Kisi vin

Mi volas nur kisi kisi kisi vin

Vi min tre tre konfuzas

Sed mi vin amuzas

Bonvolu ne moki moki min

Kisi vin, Kisi vin, Kisi vin

Mi volas nur kisi kisi kisi vin

Mi tre tre bedaŭrus

Se ni neniam kiskus

Tial kisu (kisu, kisu)

Tial kisu (kisu, kisu)

Tial kisu (kisu, kisu)

Nur unufoje

Kisu kisu min

Bonvolu kisi min!

Pigor: Kisi vin